

УДК 930.253 + 069 : 477.83 / 86

АРХІВНІ ТА МУЗЕЙНІ ЗАКЛАДИ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ РЕГІОНУ

І.М.Головацька

Розглянуто систему архівних та музейних закладів Івано-Франківщини як складової інформаційного ресурсу регіону, висвітлено її склад та особливості функціонування на етапі інформатизації суспільства.

Ключові слова: Архівні фонди, музейні фонди регіонів, історичний комплекс джерел Галичини.

The article tells about the characteristic features of archives and museums activities in Galychyna.

Архівні та музейні фонди окремих регіонів є важливою складовою Національного архівного фонду України (НАФ), історико-культурним надбанням нашої держави. Тому актуальною є тема зберігання архівних та музейних ресурсів, пов'язана з Національним архівним фондом, а також з формуванням соціокультурного простору України в цілому.

Національний архівний фонд є об'єктом уваги чисельних наукових праць, у яких розглядаються питання зберігання та використання архівних документів. Водночас в останніх публікаціях, де йдеться про зберігання НАФ, недостатньо вирішено питання зберігання та використання НАФ на рівні окремих регіонів.

Мета статті – розглянути систему архівних та музейних закладів Івано-Франківщини як складову інформаційного ресурсу регіону, висвітлити склад та особливості її функціонування на етапі інформатизації суспільства.

Мережа державних архівів області представлена обласним державним, міським архівом Івано-Франківська, державними архівами окремих районів та архівними підрозділами окремих установ і закладів.

Наукова цінність та історична значимість документів, що зберігаються в архівах Галичини, визначається, передусім, унікальністю західноукраїнських земель, які споконвічно є етнічними землями українців, але за різних часів входили до складу інших держав (Австро-Угорщини, Польщі, СРСР, Німеччини, Росії) і на яких проживає багато інших національностей (поляків, євреїв та ін.). Усі ці фактори і надають вагомий історичний зна-

чення документам. Детальне їхнє дослідження актуальне як для вивчення історії України, так і для історії Австрії, Польщі, єврейського народу. Зберігаються документи з історії західноукраїнських земель у складі Речі Посполитої (1752-1772 рр.), Австрійської (з 1867 р. – Австро-Угорської) імперії (1772-1918 рр.) та Польщі (Речі Посполитої, 1919-1939 рр.), а також з історії Станіславської (з 1962 р. – Івано-Франківської) області після возз'єднання Західної України з УРСР (1939-1991 рр.), а також продовжують доукомплектовуватися документальні фонди документами установ і організацій Галичини у складі незалежної України.

До найстаріших фондів, які зберігаються в архівах, належать документи Коломийського римо-католицького деканату (1769-1938 рр.) та колекція метричних книг церков та костелів про народження, шлюб та смерть жителів Станіславського воєводства за 1752-1927, 1938 рр.).

Надзвичайно цінними є фонди австрійського періоду (1772-1918 рр.). Серед них – документи місцевих органів державного управління – повітових староств 1898-1921 рр. (Калузького, Печенізького, Рогатинського, Снятинського). У фондах збереглися циркуляри міністерств і відомств Австрії, Галицького намісництва з питань охорони безпеки і державного устрою, про нагляд за діяльністю соціал-демократичних, антимоноархічних, русофільських, комуністичних, єврейських організацій, про контроль за еміграцією, з гос-

подарських та військових питань (мобілізація, евакуація, транспорт); деякі матеріали про суспільно-політичний рух в Австро-Угорській імперії та ін. Серед фондів органів місцевого самоуправління одним із найцікавіших і найцінніших є фонд Станіславського магістрату (1841-1918 рр.), який містить документи, що характеризують соціально-економічний, суспільно-політичний, культурно-освітній розвиток міста Станіслава (нині – Івано-Франківська), його забудову, благоустрій у період панування Австро-Угорської монархії. Зберігаються також документи органів суду і прокуратури даного періоду: шляхетського суду м. Станіслава, магістратських судів м. Кути і м. Галича; домінікальних судів; окружних судів (м. Коломиї і Станіслава); повітових судів; Станіславської державної прокуратури; фонди нотаріусів; фонди адвокатів. Документи з фондів управлінь із регуляції років та фонду Станіславського окружного гірничого управління (1872-1939 рр.) – плани, креслення, матеріали про стан гірничої промисловості, поклади та видобуток корисних копалин на території Станіславщини мають цінне народногосподарське значення. Матеріали про розвиток туризму в Карпатах містяться у фонді "Станіславського відділення польського Татранського товариства".

Оскільки Галичина в Першій світовій війні стала ареною запеклих бойових дій, особливо цінними є документи цього періоду, яких, на жаль, збереглося мало. Фонди повітових комісій зі встановлення збитків, заповіданих приватним особам війною 1914-1918 рр., та фонди повітових бюро і будівельних експозитур із відбудови сіл і міст, а також відомості повітових староств – джерела вивчення становища Галичини у воєнний і післявоєнний періоди.

Основний масив документів до 1939 р. – це фонди польського періоду (1919-1939 рр.). Вони кардинально відрізняються повнотою комплектування, більшою доступністю для дослідження та величезною історичною цінністю, оскільки розкривають найрізноманітніші сторони життя не лише Станіславського воєводства (Галичини), а й усієї тодішньої Польщі. Основна маса таких документів – це

тексти, друковані польською мовою. Серед них – документи інших воєводств Польщі – Білостоцького, Віленського, Волинського, Краківського, Люблінського, Тернопільського, Львівського та управлінь державної поліції цих воєводств, які характеризують розвиток суспільно-політичної ситуації 1921-1939 рр. у Польщі.

Зберігаються також фонди органів суду, поліції та прокуратури. Ці фонди органів влади і правоохоронних установ містять надзвичайно важливу історичну інформацію та створюють цілісну картину суспільно-політичного життя Станіславського воєводства 1921-1939 рр. та Польщі в цілому. Серед матеріалів цих фондів найбагатшими з точки зору відображення суспільно-політичних процесів в Галичині, є документи міністерств і відомств, (в т. ч. інформаційні комюніке Міністерства внутрішніх справ), звіти воєводських управлінь Польщі, повітових староств, органів поліції і прокуратури про політичну ситуацію, стан безпеки, діяльність політичних партій, організацій, товариств, професійних спілок, інформаційні ноти, рапорти секретних агентів поліції про діяльність партій, організацій, статuti. Широко висвітлена діяльність польських, єврейських організацій та надзвичайно чисельною є група документів про український національно-визвольний рух у всіх його проявах. Ці справи розкривають ступінь гостротисоціальної та національно-визвольної боротьби, складну картину криміногенної ситуації та суспільно-політичного життя.

Серед документів є чисельна група джерел з історії євреїв, які розкривають їхній громадсько-політичний, національний, культурно-освітнянський рух, діяльність закладів освіти, внесок у розвиток економіки воєводства тощо за 1921-1939 рр.

Усі названі вище документи польського періоду становлять значний історичний комплекс джерел, в якому знайшли своє відображення всі сторони життя Галичини: соціально-економічні та суспільно-політичні проблеми, криміногенна та релігійна ситуації, стан преси, освіти, військові питання і в цілому політика польської влади, спрямована на придушення національно-визвольного руху і полонізацію українського населення. Слід

зазначити, що значна частина найцінніших документів періоду до 1939 р., які стосуються суспільно-політичної ситуації у воєводстві (у т. ч. української національно-визвольної боротьби, функціонування органів влади, еміграції тощо) була розсекречена лише 1990-1994 рр. і ще потребує детального вивчення і введення у науковий обіг.

У фондах архівів є чисельні матеріали, які характеризують розвиток економіки Станіславського воєводства 1918-1939 рр.: анкетні дані, плани, технічні описи, плани – проекти підприємств, установ, приватних закладів і будинків. У цих фондах міститься інформація про стан промисловості, сільсько-го господарства, торгівлі, банківської сис-теми, аграрних відносин у 20-30 рр. ХХ ст., стан геологорозвідувальних робіт.

Особливо цінними є матеріали про масову еміграцію та міграцію населення воєводства: особові справи емігрантів; реєстраційні картки жителів Станіславського воєводства, які виїхали за кордон; особові документи іноземних підданих, які проживали у Станіславському воєводстві.

Фонд "Станіславського відділення еміг-раційного синдикату" (1930-1939 рр.) містить також щомісячні звіти про кількість жителів воєводства, які емігрували, списки, інформацію про умови еміграції тощо.

Чисельною є група фондів закладів освіти польського періоду: Станіславського та Коломийського шкільних інспекторатів, учительських семінарів, гімназій та народних шкіл. Фонди закладів освіти австрійського та польського періодів – це цінні джерела з історії розвитку освіти в Галичині, вони одночасно є одними з найцінніших генеалогічних джерел, оскільки містять важливі документи: атестати, свідоцтва, дипломи, класні журнали, протоколи випускних іспитів тощо.

Разом із документами закладів освіти цінними генеалогічними документами є документи судів, у яких зберігаються свідоцтва про народження, хрещення та смерть, на жаль, фонди ці ще не каталогізовані; анкети мешканців м. Станіслава та багато інших відомостей про кількісний та національний склад населення воєводства.

Фонди періоду після 1939 р. теж поділяються на 3 групи: документи 1939-1941 рр., 1941-1944 рр., 1944-2007 рр.

Документів довоєнного періоду (1939-1941 рр.) збереглося надзвичайно мало. У них частково висвітлюються перші процесивстановлення радянської влади на західно-українських землях, є деякі матеріали про націоналізацію підприємств, конфіскацію майна, будинків, створення перших колгоспів.

Велику цінність являють собою фонди установ, організацій і підприємств періоду тимчасової німецької окупації Станіславської області (1941-1944 рр.), у них зберігаються: директиви, циркуляри і розпорядження губернатора дистрикту Галичина, документи Львівського апеляційного суду, окружних староств. Частина найцінніших документів та фондів була розсекречена лише 1992 р.

Фонд Станіславської надзвичайної державної комісії з розслідування злочинів німецько-фашистських загарбників у роки війни є одним з важливих фондів, у якому зберігаються постанови, доповідні записки, акти районних комісій про збитки, заподіяні німецько-фашистськими загарбниками народному господарству та населенню Галичини; протоколи допитів свідків про злочини загарбників; списки замучених, розстріляних і вивезених до Німеччини громадян – мешканців Галицького краю. У фонді зберігаються матеріали про холокост проти єврейського населення міста Станіслава, свідчення очевидців про звірства і злочини проти єврейського народу. На зберігання до державних архівів надійшли від Управління служби безпеки України по Івано-Франківській області 26006 фільтраційних справ громадян, що повернулися з примусових робіт у Німеччині, куди були вивезені під час Другої світової війни. Анкети, реєстраційні листки, протоколи допитів містять інформацію про час та місце проживання напередодні війни, дату вивезення до Німеччини та повернення з неї, місце перебування на примусових роботах, інформацію про подальшу долю репатріанта.

Фонди періоду після 1944 р. – це фонди місцевих органів державної влади; органів юстиції, суду і прокуратури; виборних комісій по виборах до Верховних Рад СРСР і УРСР,

місцевих Рад і народних судів; установ, організацій і підприємств народного господарства, органів статистики і державного контролю, установ з керівництва промисловістю; трестів; фабрик; заводів; артілей; органів торгівлі і споживчої кооперації.

Найважливіша частина з даної групи фондів – це фонди виконавчих комітетів обласної, районних, сільських та селищних Рад депутатів. Серед цих документів є матеріали про розвиток сільського господарства і аграрну політику 40-50 рр. ХХ ст., матеріали про розкуркулення селянства (розсекречені 1990 р.): протоколи засідань виконавчих комітетів, списки куркульських господарств у районах області (1948-1958 рр.); акти опису майна, конфіскованого у громадян, і відомості про оподаткування куркульських господарств. Чисельною є група, в минулому також засекречених документів, про репатріацію польського населення Галичини: списки репатрійованих, листування з облвиконкомом із питань репатріації польських громадян. Серед документів радянського періоду є матеріали примусових переселень галичан у східні області України, утворення спеціальних поселень, ліквідації цілих сіл та переселення українського населення з Польщі (операція "Вісла"). У фондах "Уповноваженого Ради у справах релігійних культів при Раді Міністрів СРСР по Станіславській області та в документах виконкомів є матеріали про стан релігійної ситуації та церков 1944-1946 рр., про ліквідацію греко-католицької церкви, закриття монастирів, антирелігійну політику радянської влади.

Зберігаються 17162 книги і брошури, датовані, починаючи з XVI ст. Серед них – стародруки, політична, історична, законодавча, довідкова, краєзнавча, природознавча, філософська, релігійна література, вісники законів Австро-Угорщини, Польщі, енциклопедії, словники та ін. Багато з них є також бібліо-графічною цінністю.

Зберігаються колекції місцевих газет і журналів, особливо цінними з яких є газети періоду ЗУНР ("Республіка", "Республіканець", "Діло") та періоду німецько-фашистської окупації ("Український голос", "Станіславське слово", "Краківські вісті"). Серед рідкісних видань

газети – "Станіславські вісті" 1937 р., "Нова зоря" 1927 р., "Громадські вісті" 1927 р.

Документи, що зберігаються, дозволяють за допомогою науково-довідкового апарату всебічно досліджувати розвиток Галичини впродовж 300-річної історії.

Відповідно до покладених на них завдань, архівні установи Галичини забезпечують видачу архівних довідок, копій документів, а також упровадження інших способів використання архівних документів для захисту законних прав та інтересів громадян; надають в установленому порядку на договірних засадах послуги юридичним особам і громадянам, пов'язані з використанням архівних документів; надають користувачам документи і довідковий апарат до них в установленому порядку, інформують про документи, що можуть бути використані державними органами та іншими користувачами; публікують в установленому порядку документи Національного архівного фонду, видають довідково-інформаційну літературу і посібники з архівної справи та діловодства; здійснюють наукові дослідження з архівно- і документознавства, впроваджують у практику їхні результати, поширюють науково-технічну інформацію з архівної справи та діловодства.

Найцінніша робота архівів – це підготовка та опублікування "Путівника по Державному архіву Станіславської області", в якому було систематизовано весь зміст і склад документів, які перебувають на зберіганні. Збірник документів "Німецько-фашистські окупанти на Станіславщині і боротьба з ними та вигнання з області", а також "Хронологічний довідник про тимчасову окупацію німецько-фашистськими загарбниками населених пунктів Станіславської області і звільнення їх Радянською Армією" стали дуже цінними посібниками у вивченні історії Великої Вітчизняної війни, але не були опубліковані.

Належна увага приділяється довідковій роботі. В середньому щороку архіви Галичини видають кілька тисяч довідок соціально-правового характеру, кілька сот тематичних запитів, надають інформацію понад 500 дослідникам. На основі джерел архівної інформації різними дослідниками (істориками, педагогами, філологами, економістами, архітекторами)

були досліджені різні сторони суспільного життя Галичини, документи архівів стали основою для написання багатьох дисертацій, дипломних, курсових робіт, наукових статей, публікацій, книг.

В арсеналі держархівів, у кращому випадку, – комп'ютерна техніка, без спеціального програмного забезпечення, що значно ускладнює та сповільнює процеси інтеграції та кооперації ресурсів між архівними та іншими соціальними інститутами. Але в цілому державні архівні установи Прикарпаття досягли позитивних результатів з основних напрямків своєї діяльності.

Центральне місце в діяльності архівних установ області посідають питання збереженості й організації зберігання документів Національного архівного фонду (НАФ). Вирішення нагальних проблем щодо зміцнення матеріально-технічної бази державних архівних установ сприяло виконання заходів, передбачених розпорядженням Президента України від 13.04.2005 р. № 957/2005 р. "Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей України", а також державних й регіональних програм.

В умовах існуючої тенденції до зростання ризику виникнення надзвичайних ситуацій різного ступеня, що зумовлено загальним станом матеріально-технічної бази архівних установ, природними та іншими чинниками, особливого значення набуває вирішення питання щодо збільшення обсягів страхового копіювання документів Національного архівного фонду. Створення страхового фонду унікальних і особливо цінних документів неможливо без відновлення діяльності лабораторій з виготовлення мікрофільмів, сучасного обладнання і високоякісних матеріалів, достатньої кількості фахівців. На сьогодні через відсутність коштів для заміни технічно зношеного і морально застарілого обладнання переважна більшість страхових копій виготовляється лише завдяки участі державних архівів у міжнародних проектах.

Загострюється проблема щодо приймання на державне зберігання кіно-, фоно-, фото-, відеодокументів. Обсяги приймання цих документів щорічно зменшуються.

Не вдалося вирішити проблему щодо передавання на державне зберігання документів, що зберігаються в архівних підрозділах

підприємств, установ, організацій понад встановлені роки.

Спостерігається тенденція до зменшення джерел формування Національного архівного фонду. Поза увагою архівістів залишаються історичні, краєзнавчі, меморіальні музеї, бібліотеки (частина фондів, які визнані частиною НАФ, зберігаються саме в бібліотеках), громадські об'єднання, релігійні організації, більшість підприємств, установ, організацій, заснованих на приватній формі власності, а також власники приватних архівних зібрань.

Недостатньо активно здійснюється підготовка та затвердження нових списків юридичних та фізичних осіб – джерел формування Національного архівного фонду, а також списків юридичних осіб, в діяльності яких не створюються документи Національного архівного фонду. Хоча деякою мірою зросла ефективність інформаційної діяльності державних архівних установ, головним завданням якої є забезпечення доступу користувачів до ретроспективної документної інформації.

Із метою удосконалення довідкової роботи, державні архіви області запроваджують комп'ютерну реєстрацію запитів громадян, ведуть картотеку обліку місцезнаходження документів ліквідованих та реорганізованих установ, складають переліки установ, підприємств і організацій, документи з особового складу яких перебувають на зберіганні в архівах, у правонаступників, органах вищого рівня, місцевих радах та інших установах.

Не вирішено питання щодо осучаснення обладнання читальних зал, оснащення їх новою копіювальною технікою, організацією робочих місць із виходом до всесвітньої інформаційної мережі Інтернет.

У рамках програми "Архівна Україніка" працівники архівних установ Галичини займаються створенням анотованого реєстру колекцій мікрофотокопій документів із зарубіжних архівів. Американські дослідники-архівісти створюють мікрокопії архівної документації із фондів архівів Галичини за власні кошти, залишаючи на зберігання галичанам примірники таких мікрокопій.

Певний прорив відбувся в такому важливому напрямку діяльності архівів як видавни-

ча. Підготовка і видання довідкової літератури про склад і зміст НАФ перебувають у центрі уваги більшості державних архівів. Працівники обласного держархіву Івано-Франківської області брали активну участь у підготовці до видання інтегрального довідника "Архівні установи України", який охоплює інформацію про державні архівосховища: галузеві та місцеві архіви.

З огляду на відсутність цільового фінансування, на Прикарпатті продовжується "стихийна інформатизація" архівної справи, результатом якої є ситуативні, а не системні зрушення. За базовими показниками (наявністю спеціальних підрозділів, обладнання і локальних мереж, доступу до електронної пошти та Інтернету, постійних виділених каналів зв'язку, серверів, власних веб-сайтів і сторінок на веб-сайтах, спостерігається пос-тупове нарощування цих показників протягом кількох останніх років. Збільшилася кількість одиниць комп'ютерів в архівах. Слід також наголосити, що знизилися темпи збільшення кількості комп'ютерів за рахунок того, що почався процес виведення з експлуатації морально застарілої і фізично зношеної техніки і заміна її на сучасну, більш потужну.

Якщо 2004 р. на 5,1 працівників припадав один комп'ютер, то сьогодні цей показник доведено до 4, 2 особи. Водночас, такі темпи не можна вважати задовільними з огляду на стрімке зростання обсягів інформації в сучасному суспільстві, і нагальну потреби забезпечення комп'ютерною технікою кожного робочого місця.

Спостерігається також цілком закономірна кореляція між наявністю фахівців відповідної кваліфікації і оптимальним витрачанням коштів у цій сфері: там, де комп'ютери об'єднані у локальні мережі, – купується значно менше периферійного обладнання (принтерів, сканерів тощо), а те, що встановлено, як правило, – значно якісніше, надійніше й продуктивніше, його експлуатація (витратні матеріали, обслуговування) коштує значно менше, порівняно з дешевими в придбанні, але дорогими в експлуатації, наприклад, струменевими принтерами.

У більшості архівних установ Галичини, за наявності сучасних комп'ютерів, відсутня

мережа, – в результаті кількість принтерів дорівнює кількості комп'ютерів, що ніяк не можна назвати оптимальним.

Досі не завершено підключення всіх державних архівів краю до мережі Інтернет, що передбачено Указами Президента України від 21 липня 1997 р. № 663 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 червня 1997 р. "Про невідкладні заходи щодо впорядкування системи здійснення державної інформаційної політики та удосконалення державного регулювання інформаційних відносин", від 31 липня 2000 р. № 928 "Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні", в яких, зокрема, поставлено завдання: завершення підключення до цієї мережі наукових установ та організацій, навчальних закладів, архівів, бібліотек, музеїв та інших закладів культури, включаючи розташовані у сільській місцевості".

Завершується виконання галузевої програми "Архівні фонди України", що передбачає створення електронної версії Центрального фондового каталогу.

За умови збереження таких темпів перший етап галузевої програми – створення локальних сегментів зведеного електронного каталогу – може бути завершено протягом 2008-2009 рр. Водночас необхідно констатувати, що відділом інформаційних технологій Держкомархіву забезпечується лише поточний супровід роботи на місцях, натомість не розпочато інтеграцію локальних сегментів до зведеної інформаційної системи.

Можна констатувати наявність певних позитивних зрушень у діяльності держархівів, що спрямована передусім на забезпечення потреб суспільства та держави в ретроспективній архівній інформації, активне сприяння вирішенню соціальних проблем громадян.

На території Галичини діють 17 державних і 70 громадських музеїв, у фондах яких зберігається майже 190 колекцій експонатів. В управлінні культури облдержад-міністрації створено відділ із питань охорони культурної спадщини, що веде контроль за станом обліку, використання та зберігання пам'яток

культурної спадщини в області. Незважаючи на суттєву підтримку з боку органів місцевої влади, залишає бажати кращого технічне оснащення музеїв, для яких у більшості випадків властива відсутність комп'ютерної техніки.

На фоні інших закладів документально-інформаційної комунікації (порівняно з ЦНТЕІ та архівами, бібліотеками), музеї вирізняються мінімальною забезпеченістю комп'ютерною технікою – всього 3 державні музеї з 17 мають доступ до мережі Інтернет та електронну пошту. Більшість із них комплектуються в основному документами на паперових носіях (з 17 державних музеїв лише 2 мають електронні документні фонди; кількісний склад фоно- та фотодокументів становить менше 5% від загального фонду документованої інформації).

Серед найбільш відомих – пам'ятка архітектури і містобудування, Національний заповідник "Давній Галич" (м. Галич), музей – архітектурний комплекс "Писанка" (м. Ко-ломия), занесений до Книги рекордів Гіннеса за кількістю експонатів писанкарства з усіх куточків світу: України, США, Канади, Ізраїлю, Австралії тощо.

Заповідник "Давній Галич" створено на базі комплексу пам'яток столярного міста галицьких та галицько-волинських князів XI-XIII ст. До його структури входить генеральна дирекція, три музеї: Музей історії давнього Галича, Музей народної архітектури і побуту Прикарпаття, Музей історії і культури караїмів.

Історико-архітектурний музей Скит Манявський – аскетичний чоловічий монастир східного обряду, український Афон – визначний осередок духовності, культури і мистецтва України. Святе місце з цілющою джерельною водою розташоване в мальовничому прикарпатському міжгір'ї з оздоровлюючим мікрокліматом, первісною дикою природою поблизу села Маняви. Засновником монастиря був Йов Княгницький (1550-1621 рр.), – один із плеяди видатних представників церкви, які активно займалися богослужбовою та культурно-просвітницькою діяльністю. Разом з Іваном Вишенським 1606 р. створив черне-

чу общину (громаду). Це й стало початком заснування Скита Манявського. Архітектурний монастирський комплекс будівель становить ансамбль кам'яних і дерев'яних споруд, обгороджених високою кам'яною стіною зі дзвонами і бійницями, – вдалий синтез гірського рельєфу і фортифікаційних споруд.

У Скиті була досить велика бібліотека. Після закриття монастиря книги потрапили до Відня, або опинилися в приватних колекціях. Численні культові раритети і дзвони були продані та пограбовані, а кам'яні – перетворилися на класичні руїни. На сьогодні не вдалося повністю відбудувати жодної церкви і каплиці. Зараз Скит Манявський знову став діючим чоловічим монастирем Українського патріархату католицької церкви і водночас охороняється державою як архітектурна та історична пам'ятка. Жодне з 20-ти пристосованих під експозицію приміщень не опалюється. І такі факти – не поодинокі. Основною проблемою в музейній галузі Галичини залишається фінансування музейних установ. Обсягів видатків з місцевого бюджету на утримання музеїв здебільшого вистачає на оплату праці, енергоносіїв, охорону та комунальні послуги. Не вистачає коштів на поповнення музейних фондів, оновлення музейного обладнання. Відсутність фінансування не дозволяє завершити створення Державного реєстру національного культурного надбання, централізованої бази даних "Музейний фонд України", унеможливує його формування на рівні окремого регіону (Галичини). Важливою проблемою є також кадрове забезпечення музейної галузі, оскільки переважна більшість працюючих не мають вищої фахової освіти.

Краща ситуація склалася у практиці функціонування архівів Галичини. Приміром, протягом 2006 р. кількість комп'ютерів в архівних установах (обчислювальної техніки і локальних мереж) Івано-Франківської області, порівняно з 2004-2005 рр., збільшилася на 57% . Хоча цей показник – далеко не оптимальний, та на тлі забезпеченості аналогічними технологічними засобами інших областей України він є непоганим. Для порівняння:

зростання кількості комп'ютерної техніки за 2004-2005 рр. становить нульовий відсоток у цілій низці областей нашої держави – Держархіві Автономної республіки Крим, Держархівах Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Рівненської, Харківської областей, Держархіві м. Севастополя.

За рівнем збільшення відсотка забезпеченості комп'ютерами архівних установ за 2004-2005 рр. Івано-Франківська область поступається лише Центральному державному архіву – музею літератури і мистецтва (157%), Центральному державному кінофотофоноархіву ім. П.С.Пшеничного (71%), та Держкомархіву України – 63 % .

Таким чином сучасний стан зберігання, використання, створення єдиної регіональ-

ної комунікаційної системи є незадовільним, не відповідає вимогам інформаційного суспільства. Перспективні напрями подальшої розробки передбачають: автоматизацію архівної та музейної галузі регіону, кооперацію та інтеграцію їхніх ресурсів.

Потрібно напрацювати правові та організаційні засади їхнього зберігання, переглянути напрями наукової розробки проблеми – дослідження техніко-технологічних питань трансформації архівних та музейних установ як елементів системи соціальної комунікації.

Використана література

1. Алексеева И.Ю. Проблема суверенитета в информационном обществе / И.Ю.Алексеева // Информационное общество. – 2001. – №2. – С.5-9.
2. Заявление ИФЛА об открытом доступе к научной литературе и исследовательской документации. – <http://www.ifla.org/V/cdoc/open-access 04.html>
3. Інформаційна безпека України: сутність та проблеми (матеріали круглого столу, червень 1998 р.) [електронний ресурс]. – Спосіб доступу: URL:<http://www.niss.gov.ua/>. – Заголовок з екрану.
4. Курас І. Інформаційні ресурси України: стратегія розвитку / І.Курас // Бібліот. вісник, 2001 – №1. – С. 2-6.
5. Манифест ИФЛА по Интернету. – <http://www.ifla.org/misc/internetmanif.htm>
6. Маяки информационного общества – Александрийское заявление по информационной грамотности и обучению в течении всей жизни, Александрийская библиотека, 6-9 ноября 2005 г. – <http://www.ifla.org/III/wsis/Beacon Inf Soc.Html>
7. Рекомендации Палаты "Культурное наследие (архивы, библиотеки., музеи)" Первого форума творческой и научной интеллигенции государств-участников СНГ // Б-ние. – 2006. – №3. – С.15-17 (www.foruv-sng.com).
8. Управление нашей цифровой памятью: декларация поддержки Всемирного саммита по информационному обществу. Коммюнике Конференции директоров национальных библиотек (CDNL). – Осло. – Август, 2005. – <http://www.ifla.org/III/wsis/delegation-CDNL 2005.html>
9. Штарков С.В. Региональная информатизация: методика и практика / С.В.Штарков // НТИ. – Сер.1. – 1997. – №8. – С.21-25.
10. Швецова-Водка Г.М. Комп'ютерні бібліографічні ресурси: питання класифікації // Бібл. вісник. – 2001. – №5. – С.13-17.